

لوگ جاہی کسبکاری

وفاقی حکومت و انگلستان وزارت نصابی بہرہ نمک گوں

بلوچی اکیڈمی کوٹ

لوگ جاہی کسبکاری

محمد عمر بلوچ

کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمیء

بلوچی اکیڈمی - کوئٹہ

قلات پرنٹنگ پریس، کوئٹہ

۱۹۸۰ء

یک ہزار

۳-۷۵

محمد عارف

چھاپ کنوخ -

چھاپ جاہ -

سری وار

لیکو

ہا

کتابت

لوک جاہی کسب کاری

سمر حال :- صنعت دستکاری ء گوشتت - "صناع" ء کسب گر او ہنرپن
 مردے بارو ء گوشتگ بیت - انجیں مردم کر یک شے ء جوڑ بکنت. صلح
 مطلق خالق ء حقیقی ء گوشتت کہ آئی وقتی دست ء قدرت ء گوں زمین
 و برزی آزمان او ایسانی نیام ء ہرکائینت ء شے ٹاہنیت و دی کرت
 او آئی جوان تریں پیدائشت بزاں جوڑ کرتگیں دستکار نبی آدم انت -
 خالق نبی آدم ء را ہم و دی کنگ ء گشاد داتہ - انسان وقتی وس او
 بود و اگل و ہوش ء کاس ء وقتی دشی و آسرائی، زیبائش پلکار ء پہ
 وڑ وڑیں شے جوڑ کنتت. او وقتی گذران پیلو کنتت - ہے انسان ء اڈھ کوکیں
 شے ایشی ء دستکار انت -

انچو انچو یک شے ء گذر او لوٹ زیات بوانہ شتت تہ آئی . .
 ہما شے ء اڈھ کنگ ء نوکیں نوکیں او سود مندی راہ او راہبند

درگیت۔ اگر گدے گذر زیات بوت تہ آل مشن و نیمکا دیم کرت
 او مشن و سرء گوں پنت (ربلی) و قوت زیات و چه زیات مال
 اڈھ کرت۔ زانکاراں صنعت و درجہ بندی کتہ۔ چوکہ۔

الف۔ مزین صنعتی کار جاہ۔ ب۔ درمیانہ درجہ و صنعتی کار جاہ

او د۔ لوگ جاہی کسب کاری۔

ادا ما ہے آخری درجہ و کسب و صنعت و باردا معلوم دار کنگ
 نوٹین کہ اے وطن و کہام اندان بوگکا انت۔ بازیں مہلوک دستکاری یا لوگ
 جاہی کسب کاری و گھریلو صنعت) او گونڈیں دستکاری و یک یکیت۔ بلے اے
 وڈ نیٹ۔ لوگ جاہی کسب و کار ہا گوشگ بیت کہ آل و ماں مشن و بجلی
 و گنٹاد کارمرز مہیت۔ ایک لوگ و چار دیوال و بھگ پٹ و چکا
 انت او آل و ماں دستے کسب اوزاراں گوں شے اڈھ بیت۔

لوگ جاہی دستکاری یک قوم و قومی زند و اش زندگی دود و بیوگ

وے بن و مال انت۔ اے لوگ جاہی دستکاری و رکنگ اور زندگ

دارگ المی انت۔ پرچکیہ پر کسب و کار مے دود و رُبیدگ بن و

مال و دکان بنت و پشت کپنت۔

کسب و بہتر جوانیں شے انت - غلیم و زانت و پہ کسب و ہنر
 پہ مردم و یک مزین مڈی و - ہنر مند و کسب گیری مردم ہمسب
 حوار و بیت - اگہ مادل جبر و پوشاک و لوگ و در و بازیں چیزانی شور و
 بچاریں تہ اے ہبر پدر بیت کہ مٹے پینچ و پوشاک لوگ جاہ و بازیں
 شے ہے کسب کاریں مردمان ہنرمندیں دستانی منت دار انت - چو کہ کھڈی
 اے گڈ او پینچ زیبائیں دپج ، لنگی و اجرک ، خاک و زیبائیں رزان
 براہ داریں عالی ، کونٹ ، پٹر ، گواگ او تورگ ، دار و تحت و کھٹ
 تختانی زیبائیں نقش داریں پادگ ، میج او گرشی و تش و تبر ، داس ، لشی
 و لنگار سنگ و شہلو وانگ او دا پنچوپ ، پوست و کوش او پچوٹ
 بزاں انجینس بازیں رگہ بنی لوٹ و گزر و شے و اسباب سے لوگ جاہی کبھاری
 و بردمترات -

گوئیں لوگ جاہی کسب و کار و ماں قوم و آسرات و بودناکی و مزین
 دست ہا ملکاں ماں کہ گویہی و تنگدستی او دولت و کمی بیت تہ ملک ہلک
 و مزین بے پریات و شوناز و سرگردان بیت - ہے گوئیں لوگ جاہی
 کسب و کار و نیمگا دگوش دیگ بیت تہ ملک و مہلوق و پہ آسراتی پریا

دست کپیت۔ ٹوہیں کارجاہاں اڈھر کنگ ء پے مزین بن د مال دے دکار
 انت اد گرہیں ملک دے اپنہیں کارجاہانی اڈھر کنگ ء دس نڈار انت
 بے گونڈیں لوگ جاہی کسب دکار کہ پے ایٹی مزین بن د مال پکار
 گر شرد کنگ بہیت تہ نہوک ء پے پلویا روزگار دے بازی راہ پوج بیئت
 ایٹی دے ابید اپنہیں دستکار ہم استنت کہ پرداں ٹوہیں کارجاہانی گونڈیں
 نیست۔ او آ گونڈیں لوگ جاہی دستکاری بنجاہانی اندر ء پے آسراق د کم
 خسرت د اڈھر بیئت۔

دنیا دے بودناکیں بازی ملک ہا کہ دستکاری ء ماں باز دیا انت
 بے آوقی گونڈیں لوگ جاہی کسب دکار ء پے نادگوش اد بے پرداہ نہ
 انت۔ پرہیکہ آزانت کہ اے لوگ جاہی گونڈیں دستکاری بنجاہ مزین
 صنقانی ملک کنت۔ اے گونڈیں کسب جاہ مزین کار جاہاں بازی شے
 اڈھر کنت او پرداں کسب کاریں مردم تیار کنت۔

اے دہا دنیا ء ماں جاپان، جرمن، اد انگلستان کسب ء ماں باز
 دیا انت۔ بے اے بودناکیں ملک دق کسی جن د لہنخ دے رنداوقی ہنرے
 گونڈیں کسب جاہاں پھیر نہ شورشنت۔ دق دستکاری جہد ء مزین کہاں گوں

ہوار وئی گونڈیں کبان ہم دیا برنت ۔ اگر مالوین کر مئے وطن پاکستان
 ۛ کسب کار ۛ دیم شت بکنت تہ مارا ہم ہے راہ ۛ روگ کپیت
 گڈاں ماوتی مزینیں دستکاری آن گوں آدار وئی گونڈیں کبان دیا برت
 کئین ۔

پوست ۛ کسب :- چه مال دولتوں ، کوڈر شیر اور دکن ۛ ابید پرشم
 دمود او پوست دست کپیت ، مئے وطن ۛ پوست ساپ کنگ ۛ کم وگیش
 ہشتاد کار جاہ انت ۔ پوست ۛ درملکی واپار ۛ ابید پاکستان ۛ لوگ جاہی
 کسب کار اچ پوست ۛ جوانیں کوش و پوٹ او دگہ بازی شے اڈ کنت
 مئے ملک ۛ اڈ کنوئیں کوش او پوٹ آن افزیقہ اور عرب ۛ ملکاں مزینیں کوش
 ۛ بہر مال کروڑاں کلدار ۛ زر بدل پوست ۛ اڈ کنوئیں شے آن چه
 دست کپیت ۔

پوست ۛ ساپ او شے ۛ اڈ کنگ یا پوست ۛ سر ۛ نکش و
 نگار کنگ ۛ کسب چو انسانی زندہ و شو کہن انت ۔ یعنی آدم ۛ تاریخ ۛ سرا
 اگر چه شاہک ویک بہ بیت تہ زانگ بیت کہ سین زانگ

و ماں پوست و کار و کسب است . ماہا احرام مصر و مدینہ و ہجرت
 پوست کار و ہنر مند تارخ را چہم کپیت . پوست و ہنر او کسب ہر
 ایران آباہن و شت او روم و رست . انہو اسے ہنر مئے ملک ہنر
 مکان آت او رست .

صوبہ سندھ و جنوب و پلوئے دمگاں چو کہ حیدرآباد مہٹی چھا ہر
 تھر پار کر و پوست او پوست و سراکش و نکار و کسب بازات
 سندھ و صنلج جیکب آباد ، کندھ کوٹ و ٹپہ و پوست کار مشہور
 مہلوک و مہنی گذران مال چارینگ انت پیشکا پوست آوانی زات دست
 اکت کے مہلوک پوست و چہ اسپ زین ہتھیارانی ہنقل ، نکش و نگارین جاہ
 نماز و مسلی ، چاہ دان و سرپوش ، دست و بٹوہ ، سرین بند ، کتاب
 و عجل ، گھڑی و پیہ ، بالشت و جمل اڈ کنتت . ماں سندھ و دمگ و کوش
 چیل ہزاراں رکم و در و جوڑ بی انت . بے سندھ و یک گینی و در
 زیباہیں زالبول است کہ مئے کسب گر جوڑ کنتت و . اسے چیل و سرا
 زیباہیں رنگ رنگ این بندیک آبریشیم و گون دوج او اسے دوج چہ
 گلاب : پین و دنا انت . اسے چیل و تہ و چکا چاندی و تار و کربت

اے سندھی انچو براہ دار انت کہ درمی ملکی مہلوک ایشرا سک پسند کنت
 ۽ میگی بر انت۔ کوش سازی ۽ کب باز مشہور انت۔ حیدر آباد ۽
 بیت پنج ہزار کوش ۽ کب گیر استنت کہ ماں لوگ جاہی کب د کار
 ۽ کلاش انت۔

پوست ۽ سرانکش و نگار ۽ یک خاصیں کار ۽ کہ او شتر ۽ پوست ۽ چنا بیت پوست
 ۽ چکا اے نکش سندھی ورق منونگ انت۔ پوست ۽ سرو ۽ دسگ ۽ روح بیت بنری
 مہلوک سردی ۽ پوشنت یا کھٹ پوش ۽ دود ۽ کار منز کنت۔ اے پوست چادر ۽ گس
 ۽ نما او براہ ۽ ۽ دیولان سرو ۽ درنجنت۔

پوست ۽ سرا دویچ ۽ کار صوبہ بلوچستان ۽ ماں مکران تربت او منلع
 کچی ۽ ماں بھری ۽ بیت۔ اے کب گر کندھی ۽ گوں پوست ۽ سرا
 زیبا میں دویچ جنت۔ مکران ۽ چکن دوپیں، چوٹ باز ہندکنگ بنت۔
 او ایشانی ملک ۽ اندر ۽ او درمی ملکاں باز لوٹ است۔ پیشکا پوست
 ۽ کار مہری کب ۽ روزگار بجماینگ او مہدی مہلوک ۽ ہے کب
 ۽ ہیل دیگ ۽ ۽ حکومت ۽ بھری کچی ۽ مکران ۽ پوست ۽ دویچ
 کب ۽ بنباہ بنا کرتے۔ اے بنباہانی تہا چوٹ ۽ دوچیس پتی (اپرا)

پرست دوپہیں کمر بند دستی بٹوہ ، دوپچ و چپل اڈکنٹ انت۔
بنجامانی تہا ہنری زہنگاں ہے کار میل دیگا انت۔

کوشس او چپل و اڈکنگ و کار ملک و کنڈ کنڈ و اس
پشاور و زرمی داری کوشس باز انت۔ ملتان و ماں اشتر و پر
و پر ہے کسب کار مہلوک بازی زیباہیں سامان اڈکنٹ۔

پشتری کونٹ

۱۔ مال و دلتاں چہ مارا جوائیں پشرم دست کپڑے
سے ملک و کسب کار او ہنرمندی مہلوک پشرم او نمود و کونٹ ،
نہر، گراگ، توڑگ اڈکنٹ۔

کونٹ، نہر، گراگ، توڑگ قلات نیچارہ خضدار او وڈھ و
و سے پھاوال و گردان نندوکیں مہلوک و زابلول جوڑ کونٹ۔ سے
کونٹ چہ پس و مرد و جوڑ بیت۔ کسب گری زابلول اول سر و پشرم
مور و رینت او دسک جوڑ کونٹ پدا ہواری زمین و سرا چا
سرخ یا دار و شک ہنٹ۔ ہمیں چاریں دار یا سرخ کونٹ و دراجی
پہادی و کاس و یک و گرا جمد ہر ہنٹ۔ پدا مور و دسک تمارا کونٹ

ریاسہ زابلول کونٹ ء گوپت ہے وڑ ء مود ء گدان ، گوانگ ء
 درگ ہم گوپگ بیت ۔ سٹے شال کونٹ (کوسٹ) ء دنگ ء پٹرم ء کونٹ
 یک تہرے جوڑ بیت کہ آئی ء را گلم گشت ۔ بے کونٹ بزاں گلم ء
 ما زیاسترا (زیادہ تر) ہزارہ مہوک ء کب گریں مہوک لوگ ء اڈکت
 سے کونٹ بلوچی کونٹ " شپی " ء وڑ ء ہم زانت بلے شرزیب
 او ہمک انت ۔ شال کونٹ (کوسٹ) ء پوشیں ہزارہ رگس ء نیت کہ آئی
 اندرا دو سے اپنیں کب گریں زابلول مہیت ۔ کہ آگلم ء بزاں پٹرم
 ء کونٹ جوڑ مکنٹ ۔ ہے پٹرم کونٹ ء سے مشہوریں وڑ انت ۔ چو کہ
 چورائی " ٹاگولا " او نوبرآمد " چورائی ٹونگ ء کونٹ چارخانہ ء گن ء
 وڑ انت ۔ ٹاگولا سے نیگی گن ء او نوبرآمد چو سادہ این عالی ء انت ۔ ایٹی
 ء میانجین ء یک مزین گداریت ۔ ہزارہ گلم کونٹ ء کب گر پس مود
 او پٹرم ء ہواریں دسک رینت پس مودلے حائر ء گیجت کہ دسک
 ء تار ہمک بہ بیت ۔ ہے دسک تانا بزاں تار ء کارلے دنت ۔ ایٹائی
 جوڑ کنگ او کھڈی ء وڑ چہ بلوچانی کھڈی او اڈکنگ وڑا کیس پرک
 ء بلے کونٹ ء گوپگ ء رپک کینٹ ۔ پٹرم کونٹ سے صوبہ پنجاب

مغان و ہم جوڑ بیت۔ کہ اونی درمی گوشتت و بے اسے کونٹ
 بلوچی کونٹ و شہی کو باز جوان ہیکم انت۔

پشپور۔ بلوچی زورڈ، پشپور چہ پشرم و اڈ بئیت۔ ایشی و اڈ کنگ
 پ ہم مزنیں جہد و درکار انت۔ چھنتے زالبول یک روا نندت پش
 و تر کانا او گون دستاں چوپانا رونت۔ ایشی و ماں و ر و
 و رنگ یگجنت اینجو زیبا میں پشرا و زورڈ جوڑ بئیت۔ اسے کب
 قلات، زشکی، مکران، خضار او غاران و کگلگی دگ و باز انت
 بلوچی پشپور لٹ او گذر ماں صوبہ بلوچستان و زری دگ و انت۔
 مہلوک بلوچی او لایخ آنی تہا کارمرز کفنت۔ عمان، مسقط او بحرین و
 عرب پاکستانی پشپور پسند کفنت۔ مے بلوچی گساں انگنت پشپور چیر گنگ
 و رواج انت مے ملک و کشمیری پشپور ہم باز زیبا و پرداہ دارنت۔ گنگ
 کوچی مہلوک پشپور اڈ کفنت۔

کونٹ گوالی۔ گس او جا و ماں کونٹ و غالی چیر گنگ و رواج

باز کہن انت بے دست و کونٹ و غال و گونگ و کب برصغیر ہند
 پاک و ماں ترک ، عرب اوچہ ایران و آت - پیشا و سندھ و
 ریگستانی علاقہ و ماں آسک و پوست گیجگ و رواج ات بے اسے
 بنی آدم و کم بودناکیں بزاں سنگ و دورباری و گپ و -
 سندھ و غال کہ سندھ مہلوک فرشی گوشت اپج اوشر و پشم و
 او پس و مود و سندھ و منبع حیدر آباد ، سانگمٹھ او بھڑ پار کر و کھنگاں
 کسب گریں زابلوں اڈ کنت - گوشت کہ غال گوپ و کسب سندھی
 مہلوک و اپج ترکمانان زپت کرتنگ ربے مروچاں سندھی "فرشی" بزاں
 غال اپج کرپاس و دسک او گرانڈ و دبیٹرا پشم و جوڑ بولگا انت -
 پاکستان و قالین گواپی بزاں غال و کسب و سر و ترک ، ایرانی ، او مغل
 دورباری و باز اثر انت - ملتان و تاریخی شہر و قالین گواپی و کسب ہے
 دورباری و سرا انت - ملتان و غال و ماں لکاسر او زریں رنگ و دسک
 زبات جنگ بیت او غال و کرانہ (کنارے) اسپتیں یا نیلیں (سفید
 یا نیلا) میک بنت - بے لاہور غال مغل دورباری و درشان کنت -
 لاہور و غال و ماں مزین گل پل بومگ بینت - اسے غال اپج پشم ،

کرپاس ۽ دسک پشپينه او آبريشيم ۽ تاراں گول گوپگ بنت۔

غالی ۽ گوپگ ۽ کب صوبہ بلوچستان ۽ بنی او کہنیں کسب ۽ غالی

گوپگ ۽ کب تہا بلوچستان اچ پس مود ۽ او میش و گرانڈ ۽ پشرم ۽

اڈکنگ بیت۔ گسی زابلول مود پشرم ۽ دسک ۽ جھک ۽ سرا رینت

پدا چار دار ۽ سر ۽ دستی کھڈی وڑا جوڑ کرتگیں دارانی سر ۽ زیبا ئیں غالی

گوپنت۔ بے گول زمانگ ۽ مٹے غالی ۽ کب ہم باز دیما شتہ نول غالی

۽ تار بزاں تانا مود ۽ جاگہ ۽ کرپاس ۽ ساکوڑا بزاں تاب دانگیں بندیک

کار مرز بیت۔ غالی ۽ گوپ ۽ پشرم ۽ دسک ۽ مروچاں اے غالی

۽ اڈکنگ ۽ پھ کھڈی ۽ رواج انت۔ کب گر ۽ کھڈی ۽ چکا گول

آسراقی ۽ اد زوت اڈکنت بلوچستان ۽ غالی ۽ خاسیں نونگ۔ نیل پدا

سک مشہور انت۔ ایڈیکہ بازی وڑ ۽ غالی اڈبنت چو کہ «موری» کاشانی

صوبہ بلوچستان ۽ غالی گوپگ ۽ کب زابلولانی کب انت۔ ضلع

پاغنی بادینی نمک ۽ زابلول غالی گوپگ ۽ کب ۽ بے میل انت۔ صوبہ

بلوچستان ۽ ماں لوگ جاہی کب کاری ۽ دیمروی ۽ پھ حکومت ۽ مزینی

جنم دلبرخ ۽ کتہ۔ بلوچستان ۽ ماں قالین گوپا بزاں غالی گوپگ ۽ کب

۲۶ بیت شش بُنجاہ صوبہ ۽ بازیں شہرانی تہا بنا کرتہ ، چو کہ زہکی
 غارن ، خضدار ، سیوی ، جھٹ پٹ ، اوتمل بیلہ ، ویرہ گبھی ، کوہلو ، میوند پشین
 چمن ، لورالائی ، قلعدہ سیف اللہ - زیندرہ ، ثروہ ، کوٹہ او کوٹہ ۽ گرد گور
 کلگاں اے بنجاہاں ماں ۱۱۰۰ یازدہ صد کھڈی جنگ بوتہ - او کم و گیش ۳۰۰
 سے ہزار زہگ و جنگ و بچک ، غالی گوپگ ۽ کار ۽ بیل کنگ ۽ انت
 ہے بنجاہانی تہا سان ۽ ماں لکھاں کلدار ۽ غالی جوڑ بوٹگا انت۔

غالی گوپگ ۽ کب ۽ ملک ۽ دگر دمگاں چو کہ ملتان ، لاہور ، سکھر
 حیدرآباد او کراچی ۽ کرو گور ۽ علاقہ رے لوگ جاہی کب ۽ ماں ہزاراں
 مہلوک گلاٹش انت - بتیس سال مے ملک ۽ پیش شست (۶۰) لکھ کلدار
 ۽ غالی در مگاں سودا کرتت بے زوں گوں دری ملکاں مے غالی ۽ واپار ماں
 دو کروڑ کلدار سالانہ شتہ رستہ۔

مشن ۽ سر ۽ نان گوپ ۽ کار ماہ ماں لاہور ، کراچی ، حیدرآباد ، او
 ملتان ۽ اڈ کنگ بوتگ انت - چھڑد کراچی ۽ ۱۶ شانزدہ اپنیں کار جاہ
 انت - بے مشن ۽ سر ۽ گوپگیں غالی آپہ دست ۽ گوپگیں غالی زیات
 حکم زیبا انت او باز لپند کنگ بنت۔

حاک زران

حاک ۽ چینی ۽ رزان اڏ کنگ ۽ کارو کسب اپڻ بزرگ
 سالان جزگائنت۔ حاک ۽ رزان ۽ تارنج ۽ دو بهر انت۔ یک ۽ اپڻ ۱۹۱۱
 ۽ پیش ۽ زمانگ ۽ رزان او دومی اپڻ اسلام ۽ پد ۽ زمانگ ۽ حاک ۽
 رزان اے اپڻ مونجو داڙو او مڙ پ ۽ لہتیں دماں دست پکوکین حاک
 و چینی ۽ رزان ۽ چہ پدر بیت۔

برصغیر ۽ ماں اولی اسلامی دور ہاری ۽ حاک ۽ رزان بجمہور ۽ دنگ ۽
 دست پکنگت، ہے دنب اپڻ کراچی ۽ ۱۰ میل دور انت۔ اے دست
 پکوکین رزان چہ اسپتیں (سفيد) حاک ۽ اڏ کنگ بوگنت۔

حاک ۽ رزان او دگ گسی نما ۽ او زہنگانی گوازی ۽ زیبا ئیں شے منے
 ملک ۽ جوڑ بنت۔ حاک ۽ شے او رزان اڏ کنوین کسب گیراں ما کبار
 گوشیں۔ اے کسب گر بلوچستان ۽ کچھی صنع ۽ باز انت۔ پرچیکہ اے
 دنگ ۽ خاصیں حاک ۽ دشکپیت۔ کہ اپاڻ ۽ رزان اڏ بیت۔ اے حاک
 بھاگ، ڈھاڈزا او سیوی ۽ کڑگ ۽ کلگ ۽ انت۔ زانت کاراڻ پٹ
 پول ۽ پدا لے بہر پدر بوتہ کہ سیوی ۽ کلگ کڑگ ۽ حاک رزان

اوشے آنی اڈ کنگ ء سک جوان انت ۔ پیشکا ماگندیں مئے سیوی کردک
 کلگ ء دتہ ۔ گلگی سک مشہور انت ۔ صوبہ بلوچستان ء ڈیھادرہ ہندا یک
 خاک ء رزان شے او اسباب اڈ کنوکیں بنجاہ ء حکومت ء نیمگا کارا انت ۔
 اسے بنجاہ ء تہا زہنگانا خاک ء رزان اڈ کنگ ء نوکیں رپک وکب
 بیل دیگ بوگکا انت ۔ مئے وطن ء ماں ہزاراں کب کار اچ خاک
 ء رزان ساری ء کارا چہ وتی روزی کنگا انت خاک ء رزان ء کہنیں
 رپک او وٹر انگت بدگا انت ۔ کبار مہلوک رزان اڈ کنگ ء خاک شرنشت
 اوتایک دو روپن ء ترمانیت ، زمین ء اندر ء یک گولیں کھل ء کنت
 او آئی اندر ء گولیں پیسہ وڑیں چاک ایر کنت کہ ایشی میانجین ، جہلی
 بگ ء چہ یک ٹ ء سک ء سک کنت ۔ کب زانیتس کبار گوں
 تی پادانی گونا ہے چاک ء ترینت او دستاں گوں وٹر وڑیں خاک ء
 رزان او اسباب چو کہ دتہ گلگی ، گھرو ، ماٹو ، کوزگ ، پرچ کوپ ، چلم ،
 لدان او دگہ بازی شے اڈ کنت ۔

خاک ء رزان او شے ملک ء دگہ درمگاں سندھ ء ماں ناصر او
 سیون شریف ، پنجاب ء ماں چکوال ، گجرات ، بہاولپور ، ملتان ، خوشاب

او صوبہ سرحد و ماں پشاور، عیسیٰ خیل، ہنترہ، چترال، سوات اور کابل
 و دنگل زیات جوڑ بنت۔ پرچیکہ اسے دنگل حاک و رزان و حاک شکیبہ
 مٹے بگرات، سیالکوٹ و علاقہ و ماں پینی و رزان باز جوانیں جوڑ بنت
 حاک و مائل بزاں کاشی و ہشت اڈکنگ و کسب و ماں مغان باز
 مشہور انت بہادرپور او ڈیرہ نواب صاحب و ماں تنکیس
 و وٹھی حاک و رزان او دگر گسی براہ و شے باز جوان اڈبنت۔

روح و کسب۔ دش و دشال، آسودگیں زند او ملک و بودناکی و پ
 المی انت کہ ملک و ہر مردم محنت او جہد بکنت۔ مٹے اُس و زیاستری
 بہرستی او کلگ و آباد انت۔ او آبادی و نیم بہر زابلول انت۔ چختے
 انچین انت کہ ہودا کلگی زابلول ماکشت او کشار و کار و وقی مردی
 ملک و کنت۔ او پھاوال و مہوک و زابلول مال پارینت بے بازی زابلول
 انچین انت کہ وقی گس، لوگ و کاراں پر روح و مزین وہے بیکار
 گوازینت۔ کیس زابلول انچین انت کہ گس و کاراں پر وقی گسی گند
 گد پچانی سر و کشیدہ او روح دوچنت۔ یا پات و سند و حوگر

گوپنت۔ مئے ہے لوگ کسب و ہنر و وڑو گوپنگ باز کہن انت او مئے
 قومی زندہ و مد با سالان چہ ایوکیں دور و ربیدگ و پے کفنت۔ مئے ہرگ
 و مہلوک و نذویناد دور رپنگانی وڑ و آدانی دوح ہم یک دگرا جتا انت
 ہا دوح کہ ماں سوات و دگ و بیت آ دوح پر سندھ یا بلوچستان
 و دوح و پیک جتا انت۔

دوح یک انچیں کسب و کہ زالبول مہلوک پے آسرائی کفنت۔
 مئے بلوچی دوح و کار پے وقی براہ او زیبائی و ماں وقی مٹ انت۔
 بیشی و بلوچاں ماں مردیں زاگ و زالبولان دوحیٹیں جبر و پشاک و
 پوشاک گوڑا کنگ باز رواج ات۔ مئے بلوچی دوح باز ہکم
 و زیبا انت پیشکا ایٹھی و لوٹ ایوک مئے ملک و نہ انت۔ بلکہ
 ایٹھی و لوٹ و گذر ماں دری بودناکیں ملکاں باز زیبات بوتہ۔ بلوچی
 شیشکی دوح و مروچاں یورپ و ماں اپنوخ کپتہ کہ نہیں کارندہ مین
 مردمانی شاہی بتیں زالبول بلوچی شیشکی دوح و پوشاک دو چائینت۔
 ہے دوحاں دری ملکانی نمائش آنی تھا باز پسند کفنت۔ او شری
 جا و زرننت۔ مئے ہے بلوچی دوحانی نام اے وڑ و انت۔

مال پُشت ، خانگرو ، ترکو ، خانچکن ، زرتو ، سورانی ، کاشن ، پشور
 جرک ، بقالو ، پت ٹنگ ، مرنگ ، کنویر ، گل اور مال ، پوگن ،
 کشن ، چم سرنگ ، مرنگ ۔

اے دوچاں ماں موٹیم مئے کران و علاقہ ، خاصین دوج و
 پشت ، خانگرو ، نلات ، خاران و دوج گوشگ بیت ، کاشن اور
 خانچکن مئے کچی و دگ و دوج انت ۔ زرتو صنغ پیگی و سورانی
 مری بگی و دگ و دوج انت ۔ کران و دوج موٹیم باز پسند
 بیت ۔ ہے وژ و مری بگی و دگ و موٹیم و سورانی ہم باز زیبا
 و مری بگی کسب زانتیں زابلول و دوج و راچی و دوجنت ۔
 زرتو کیت کہ اے دوج مشن و سرا دوچگ بوتہ ۔ گل و مال پت
 ٹنگ ، کنویر مئے کراچی و دوج انت بے پوگن ، جرک ، بقالو ٹنگ
 مئے سندھ و بلوچانی دوج انت ۔

دوج و کسب مئے ملک و بازی ہندان اچ پیش و استت بے
 ایسی و نیمکا دگوشن نہ بوتہ اول سرا حکومت و نیمکا چہ پختہ

سپین کاری اور زری دوج و بنجاہ بنا کنگ برتنت کہ آدانی تہا
 زابلواں مشن او دستی دوج ہیل دیگ بوت - بے مے دگلوش
 دق ملک و کلگی اد مہنی دوج و نیگا ز انت - ہے بنجاہ ماں مے
 شہری علاقہ و کارا اتنت - وہدے کہ مے گونڈیں دستکاری کار گل
 و ملک و کند گنڈ و دگی دستکاری و کب آنی و میروی و کار دستہ
 گنت آنی و دگی دوج و کب و را کہ ملک و زابلوانی کب و ہتر
 انت دیا برگ و جد کرت تا کہ ملک و زابلول مہوک ہم ملک و
 بردناکی و ماں برگ کنت ہے رد و پ سندھی دوج و ہیل دیگ و پ
 سندھ و ضلع میرپور خاص و او سرحد و دوج و سرحد و ضلع مانسہ او
 پ بلوچی دوچا صوبہ بلوچستان و ہر دگ و کلگ و دوج و بنجاہ بنا کرت۔
 بلوچستان و دوج بنجاہانی یکھ و سی ہفت ۳۷ انت اسے ماں کوٹہ و کلی
 اسماعیل، کلی کوتوال، ہنہ، پنجپانی، بوستان، گلستان، قلعہ سیف اللہ۔ زیندرہ
 کراس، کھلاک، سیوی، مل، ڈیرہ بگٹی، ڈھاڈر، کوٹ عبدالرشید،
 جٹ پٹ، پچ، چنگر، تلات، فاران، خضدار، تربت، نوکنہ می، کلی جمالینی
 نوشکی، مستونگ، یلہ اور تھل، روجھان، جمالی، او لہڑی و انت، اسے

بنجائانی تہا یک زابلول و کار زانت و لیڈی ڈیما نسٹریٹر گزشتت وارگ
 اے زانتکاریں زابلول وتی ڈیہہ کلگ او گور و علاقہ و ماں کشیدہ و
 گد بھر کنتت - او کر او گور و علاقہ و ماں کشیدہ و وسک گد بھر کنتت
 او کب گری زابلول دوتج و پوریات و چہ جوانیں کت کنتت - او کر گری
 سی پنج ہزار ۲۵۰۰۰ زابلول دوتج و کب و کنگانتت -

سرکاری بنجائانی تہا گوستگیں سالان چار لکھ کلدار و دوتج و ڈر
 شے او کنگ بوتہ - دوتج یک پیشک و سرعوانہ بنت بلکہ کتت پوش
 بالشت پوش ، سیج پوش ، دست و بٹوہ ، چاہ و میکوزی او کتت و سر
 ہم بنت -

مردپاں شیگ و دوتج و ہم باز رواج انت شیشگی ٹوپ ، کتت
 او پیشک او زری دوتج ہم باز انت - زری و ٹوپ و دوتج و کار سے
 مشطری ، لہری ، کچی و ضلع و او خاران او جیک آباد و دگ و باز انت
 ہزاراں کب کاریں زابلول دوتج و چہ وتی او وتی کبول و مان و وری
 کنتت - مردپاں ماں اچ دوتج و کارا او سامان و مزین زر بدل ہم
 نلک و زبکانتت - سے دوتج میکوزی ، کتت ، پرس ، یورپ و بازیں ملکان ک

پنڈ گنگ بنت۔ سرکاری بنجامان ایدہ بازیں بنی او واپاری مہلوک ہے کسب
 ۱۰ گلاش انت۔ ورج ۽ کسب ۽ زابلول مہلوک ۽ ۱۰ مزین پوریات
 درگیتو۔

دارو کسب۔ مے ملک ۽ ماں دار ۽ کار ۽ ہم باز لوگ جاہی کسب
 کار سنت۔ اے کسب کار دار ۽ باز جوانیں بیاہ دارین شے اڈ کنت۔
 گسی گذر ۽ فرنجیر، پنگ، میج، کُشی او دگ بازیں دار ۽ شے کسب کار
 ملک ۽ کنڈ کنڈ ۽ جوڑ کنت۔ ملک ۽ ضرورت او گذران پیلو گنگ ۽
 انت، اے شے اچ ملک ۽ ماں دستکپوکیں دار چوک، دیار، پرتل، لئی،
 بان، کہور، شیشم مالی یا کہ آپرس۔ جوڑ بنت۔
 لئی او بان ۽ دار ۽ سر ۽ مے کسب کار کش و نگاریں تحت او کھٹ
 ۽ پا دگ اڈ کنت۔ اے ہنر ۽ کسب مے کشور، سندھ ۽ دنگ ۽ باز
 انت۔ دار ۽ سر ۽ ہے کش و نگار ۽ کار ۽ کشور آرٹ بزاں کشور ۽
 کسب گنت۔ شیشم او اخوٹ ۽ دار ۽ سر ۽ کش کشگ ۽ خاسین
 کسب پہک مے کشمیری مہلوک ۽ کسب گر کنت۔ دار ۽ انچنیں شے بازگوں

محنت او جہد ء اڈ بنت - پمٹیکا باز گراں بہا بنت - بادشاہ . شاہکار
 او آسودگیں مردم لے وڑیں دار ء نمکش او نگاریں شے آن بہا زارنت
 بے وڑیں دار ء کسب پہک سوات او پشاور ء دگ ء زیات بیت
 پرچیک شیشم ٹال او اخروٹ ء دار ہم کشمیر بیت کسب گر بے علاقہ امتنت
 اے کسب گردار ء نمکش و نگاریں سگریٹ کیس - زیور ء دار - گونڈیں پمٹی
 کہ پیج کڑشی آنی سرء براہ داریں نمکش اڈ کنت - اے کشمیری دار ء کسب
 ء گونڈیں دگ جاہی کار جاہ ء ماں کوٹہ ء کار ء انت - ایچ ایٹی ء ابید
 سیوی ء ماں حکومت ء دار ء کسب او دستکاری ء یک بنجاہ اڈ کرے -
 ایٹی ء ماں ہنری زہگان دار ء کسب ہیل دیگ بوٹگا انت - اے
 بنجاہ ء تنہا گسی فرنیچر ء سامان ء ابید کشمور سندھو ء کشمور آرٹ
 ہم ہیل دیگ بیت - مے صوبہ پنجاب سیالکوٹ ء دگ ء دار ء گازی
 ء سامان جو کہ ہاکی - کریٹ ، او دگہ شے باز جوان جوڑ بنت - او دری
 ملکاں اے شے آنی باز گذر انت -

کھڈی ء گڈے - مے ملک کمرپس ء پیداوار ء ماں دنیا ء مشہور

انت - ہر سال ہزاراں لکھاں من کرپاس ۽ پسل بیت - اے کرپاس ۽ چہ
 ملک ۽ مزین کارہاہ لکھاں پون رپونڈا کرپاس ۽ دسک اڈ کنتت - وڈوڈیں
 گڈ او پچ اڈ کنتت - کرپاس ۽ دسک وری ملکاں ہم سودا بیت - چہ ایشی
 ۽ کردشاں کلدار زر بدل ملک ۽ دست پکیت - بے مئے گونڈیں لوگ جاہی
 گڈ او پچ ۽ اڈ کنوکیں کسب گر وتی دستی کھڈی آنی سرء قسم قسم
 ۽ زیبا او ارناہیں بہا ۽ گڈ او پچ اڈ کنتت -

گڈ او پچ اڈ کنگ ۽ کسب مئے وطن ۽ باز کہنیں کسب ۽ اے
 کسب ۽ ہنرمند او کسب گریں مہلوک کر ماں پنجاب ۽ ماں جلاہا گشتت -
 اے کسب ۽ ماں ارج پس او پیرک ۽ کنا پیدا کنتت -

سندھ ۽ موہنجو ڈارو ۽ دمب ۽ چہ انجیس بازیں اوزار او شے دست
 کپتہ کہ ارج ایشاں پدر بیت کہ کرپاس ۽ گڈ او پچ گوپنگ ۽ کار چار ہزار
 سال پیش ۽ ماں پاکستان ۽ دگ ۽ بوتہ - منل بادشاہانی دور ماری ۽ اے
 دگ ۽ گڈ گوپانی ۽ کسب کاراں ہم زیبا او براہ داریں گڈ او پچ اڈ کنتت -
 بے گدان ۽ وڈوڈیں نام دانتت - چو کہ آب رواں بزاں پتھوکیں آپ،
 شہنم، انت ہوا -

مردچاں مشن و دور باری انت۔ بٹے سنے کسب گروتی وار و
 ار کھڈی و سرء باز جوان و ریباںیں گڈ اڈ کنت۔ مذہ و لوگ
 کسب کاروتی دستی کھڈی آنی سرء جواین اجرک گوپت۔ شمشہ، قتان، گور
 او جہلم و کسب کاروتی دستی کھڈی آنی سرء کیس۔ کھٹ پدش لنگی
 شال و سرگی اڈ کنت۔ سنے لاہور و بادپنڈی و گڈ و کسب گر سلک
 کرپاس و ہواریں دسک و چر گڈ او پیچ شامینت۔ ہے اڈ کنوکیں گڈان
 نام دینت۔ چو کہ دریائے گلبدن، باغ کیاری۔ اے کسب و ماں سنے بن
 ہلوک مروی زالبول وزبگ وق لوگ، مہجگ و ماں گلانش انت۔ سر
 بلوچستان و ماں کھڈی و گڈ پیچ او سوسی اڈ کنگ و کسب کار ماں
 کچھی مہجگ و چو کلگ و انت۔ بلوچستان و کسب گر اچ پس و پیرک
 ہے کسب و کنان و پیدا کنت۔ اے کسب گروتی کھڈی و کسانیر
 صنعتانی نمک و کھڈی و گڈ اڈ کنگ و بنجاہ بلوچستان و ماں بنا کرتے
 و گڈ شامینگ و بنجاہ کوٹہ، لورالائی اور مستونگ و کارجاہ انت۔ اے بنجاہ
 تھا ہندی زبگاں کھڈی و سرء گڈ اڈ کنگ و کارسیل و میگا انت۔

کرپاس اور کونٹ :- کرپاس اور درسی (کونٹ) ٹاہینگ اور کب سے ملتان
فیصل آباد، ساہیوال، گوجرانوالہ، لاہور، کراچی، سکھر اور حیدرآباد اور علاقہ
اور ماں بیت۔ کب کار وقتی لوگ اور جھنگانی تہا وقتی دستی سازو سامان اور لوگ
کرپاس اور پشم اور درسی کونٹ کرپاس اور دسک اور ہواریں شال، چادر اور
کنٹ۔ صوبہ پنجاب اور جلال پور، جٹاں، جھنگ اور گور اور ملکاں ہے
وہیں کب کاری بازیں لوگ جاہی کب و صنعت انت۔

پشم اور گد :- صوبہ بلوچستان اور مکران اور دنگ اور اشرے اور پشم اور
پرمیک اور گرمی گد اور بیت۔ اسے پشمی گد اور پہناد دو پچیل اور کاس
انت، اسے گد اور سے مکران اور کب گر وقتی دیسی کھڈی اور سرور اور کنٹ۔
اسے باز گرم و تمکیں گد۔ اسے گد اور چہ کوٹ و ڈگلا (داسکٹ) اور
نڈر (چغڑ) ٹاہینت۔

پیش :- پیش مرزی، وانٹراڈ گلگ اور کب
ضلع سیوی اور

ء شہر ابو کوہی دنگ ء او صنلع مکران ء دستکیت - ہندی کسب گر
 مہلوک اچ پیش ء بازی گذر ء شے چو کہ مصلی رجاہ نماز پات
 سند - لچک - سادیلج - پرتج و تگرد او گورپات بروپگ وسواس کنڈ
 سندھ ء دریا ء کرد گورا کاش زیات بیت - لوگ جاہی کسب گر اچ
 کاش ء پتل ، موڑہ - رڈیل ء کرشی) بیج و جھی اڈ کنت - ہے کسب کا
 اچ برنج ء پگ ء ہم ہے دریں بازی گسی گذر ء چیز اڈ کنت
 وئی زوری ء کنت - صوبہ پنجاب ء چھٹ ، ساد ، وانٹر و پرتج ء اڈ کنت
 ء کسب دیروی ء پے حکومت ء ماں کوٹ اڈ ء یک بنجاہ ء اڈ کرتے -
 بنجاہ ء تہا ہندی کسب گراں نوکیں وڑ ڈول ء پرتج و وانٹر ، سا
 اڈ دیگ کاربوٹکا انت -

آہن ء کسب صوبہ بلوچستان ء بازی ہندان کسب گرین مہلوک تتر
 و تہر داس ، لشی ، کارپج دکاٹار ، لشکار و کودال و دگر اوزار و انباب
 اچ آہن ء اڈ کنت - مٹے ڈھاڈر و لپڑی ء دنگ ء توپک ء اڈ کنت
 کسب گر ہم استنت - چوٹائی تہ آہن ء کسب گر ملک ء ہر شہر او دنگ

استنت او ہے وٹیں ہزری چیز اکننت ربلے مے وزیر آباد او سیالکوٹ
 دگ ء کسب کار جرابی آلات وازباب اڈکنگ ء تہا مشہور
 ت۔

دو پتل ء رزان۔ پاکستان ء کلگی درگاں اگت بانور ء رود ء
 دکنوکیں رزان ماں ڈاج ء دیگ ء رواج انت۔
 بلے ما، شہری علاقہ ء پتل او رود ء رزان و سامان دیگ ء رود بازکم
 انت۔ اسے رود ء رزان و سامان اڈکنگ ء کسب کار پشاور آبازان۔
 بلے مے سکھر ء توک ء سندھی کسب گر خاص ہندوستان ء آبادی ء وڑاد
 ڈول ء پتل ء رزان او سامان جوڑ کننت۔ شکار پور سندھ ء ہم پتل
 ء شے و ازباب ء ماں دولتانی چروینگ (گھنٹی) گگرو و دگ گسی براہ
 او گذر ء شے اڈبنت۔ ہے مال و دولت ء بندگی زنجیر و آسن ء دگ
 ہدی ہم بندی ہم ء مابینگ بنت۔

دست ء بگرمی۔ یک وہے ات کہ مے بلوچستان ء دگ

زابلول مہلوک ۽ دستونک دستا کنگ ۽ باز رواج ات۔ اسے دستونک
 نکل چھتے مہرگ دلاساں کماکیں بھڑاترت۔ مردپاں ششگ ۽ بگڑی
 ایسی ۽ جاگر ۽ گپتہ۔ گریب ۽ بی یا امیر ۽ ہر زابلول پہ زریب ۽ بگڑی
 دست ۽ کنت۔

مرچی ۽ پنج ہزار سال پیش بگڑی دستا کنگ ۽ رواج ات کین
 زمانگ ۽ یونانی آن رہر ۽ بگڑی دستا کرت۔

مئے وطن ۽ ماں شیشگ و ہڈاو لاک ۽ بگڑی اڈ بنت۔ بگڑی اڈ
 ۽ کسب مئے لوگ جاہی کسب ۽۔ مئے ہزاراں کسب گر چے کسب ۽ ماں
 کلاش ات۔ او اسے لوگ جاہی کسب گرماں حیدر آباد، سندھ، کراچی
 ملتان ۽ دنگ ۽ ات۔ وڑ وڑیں بگڑی اڈ کنت۔

سنگ تراشگ ۽ کسب۔ سنگ تراشگ ۽ کسب ماں برصغیر ۽

بادشاہانی دور باری ۽ بازا ات۔ مسلمان بادشاہاں پہ بان ماڑی آن وڑ وڑیں
 سنگ تراشگ بیتت ہے تارکھی بان او ماڑی آن ماں سنگ مہر تراشگ
 گیش کارپور۔

چونائی ء مٹے وطن ء وہپ ء سنگ تراش کب کار سنگ ء ، ہش
 وانک او دا پنجوب تراشفت ۔ بے نون مٹے صوبہ بلوچستان ۔ چاگی ء دگ ء
 رنگ رنگیں زیبائیں سنگ مرمر ء سنگ ء دستکپتہ ۔ اسے سنگ ء چہ
 مزین کار جانی تہا بازیں شے اڈبنت ۔ بے مٹے لوگ جاہی کب گر ہم
 سنگ مرمر ء قسم قسم ء شے اڈکننت ۔ چو کہ سنگ مرمر ء گلدان ،
 قلمدان ، شمع دان ۔ پڑدان او دگ بازیں شے ۔

سہت اوزیورا ڈکنگ کسب ، ایچ موہنجو دارو ء دہاں چہ شکوئیں

سہت و زیور ء مکران اسے پدر بیت کہ سہت او زیور جان ء برکنگ
 ء رواج ات ۔ مٹے وطن ء سہت اڈکنوئیں کسب گر ء زرگر گوشفت ۔
 اسے کب گر مٹے ملک ء گنڈ گنڈ ء استنت اووق دگ ء مہلوک ء رواج
 ء سہت اڈکننت ۔ اووق کہول ء روزی ء کننت ۔

مٹے ملک ء سہت دووڑ ء بنت یک شہر ء رومی چاندی مٹے شہری
 دگ ء چو کہ کراچی ، لاہور ، پنڈی ، پشاور او کوٹہ ء مہلوک شہر ء سہت
 کننت ۔ بے مٹے گلگی دگ ء چو کہ سہت ء رواج ات ۔ چو کہ چمکل ، طوق ،

پانڈیب ، کب ، پلوک ، ہے ڈول ، ہر ، پلوک لائٹی ، لڑک ،
انت ،

مئے سندھ ، موہنجو ڈارو ، دمب ، اپنیں خاک ، ڈنک بڑاں
گوازی ، شے دستکپتہ کہ اہج آئی اے پدر بیت کہ ہے دمب ،
مہلوک ہم در گیتت ۔ او وق گوک گاڑی ، تہا کارمرز کرتگت ۔ ایشاں
اڈ کرتت ۔ او گد ، سر ، گل و پل و نکش گیہگ ، کسب ہم زانمت ۔
ایدا اے گپ ، یاد گیر کنگ ، مقصد ایش انت کہ مئے وطن پاکت
، دستکاری و کسب کاری ، پڑ ، لوکیں ملک ، انت ۔ بلکہ اہج گانی
، دور باری ، باز پیش اے وطن ، ماں کسب گریں مہلوک بوگنت ۔
کتاب ، گوشتگیں پنہانی تہا وطن ، بنی او لوگ جاری کسب کاری ، باروا
نوشتہ کنگ بوتہ ۔ ماگدی کہ مئے وطن ، کسب گراو کسب کاریک وڈ
وق پس و پیرک کسب ، گوں یک ڈول او نونگ ، کانا پیدا کنت
اے کسب کاروق کسب ، ماں نوکیں ڈیزائن بڑاں وڈ و ڈول او نونگ
، زورگ ، پی تیار نہ انت ۔ او گوں کہیں نونگاں پجو کنت ۔ اے درگت
: اپنجو مالوم بیت کہ ایشاں ترس انت کہ آیاں وق او کنوکیں شے آئی ڈول

دیگ و ماں بدل آرت تہ آوانی شے و گذر دولت کم بیت او آ
 رزی و چہ کنت۔ یا خیال کنت کر اگر آواں وتی شے و ڈیزائن دنونگ
 کرت تہ ماں اڈکنگ و چہ زیات محنت او وہہ پکار بیت و آواں
 مزدوست نہ ایت۔ بے ورین سکی ردشوازی اسے کسب گر او کسبکالک
 ڈیزائن و رواج دیگ و نہ انکانت۔

بے نبی آدم و زند چہ دگر حیوانی زماناں کیمسرتا انت بال این جبرک دچھا
 ازل و یک وڑیں کلام دکھونسلا بندی بے انسان اچ خار و کوڈا درآت
 ب و سر و منہ بست پدا چہ منہ و بجگ اپنوسر پ بان ماڑی و کشا۔
 بوج نوکیں وڑ وڑ و لوگ و جاہ اڈکنت۔ ایشی و پدر بیت کر انسان
 نب بدل پنہ کنت۔ پیشکاماں گندی کر آتی ہر شے و ہر وہیکہ نوکیں وڑا
 بت گس فرنیچر بنت یا زران او سامان یا دگر گذر و چیز آ آیاں نوکیں
 او ڈیزائن و دوست کنت۔ مے کسب براگ زمانگ و لوٹ گذراں گوں
 و روگ و جہد بکنت تا وتی کسب و دنیا برت کنت۔ او شری زرد
 کشت کنت۔ بے ہے جہد کوششت و ماں آوان دلہڈی او کمک الی
 ت۔ بلکہ اے کسب کاراں پر اے باروا مزین چن و لاہنج و بوتہ بکنت

ۛ گوئیں کارگی ڈیزائن بزاں مونگ سازی ۛ یک بنباہ ۛ ماں سے بہ
 لاہور ۛ شہر ۛ بنا کرتے۔ ایشی ۛ ماں پاکستان ۛ سر لوگ جاہی کسب
 قسم ۛ نوکیں دڑاؤ ڈول ۛ مونگ تیار بنت او کسب گرانی دس رپوہ
 علاقہ ۛ دستچوکیں جنس او شے (عام مال) او آوانی زانت پاکستان
 ہے شے آئی ڈیزائن مونگ جہڑ بنت۔ بے اسے بہرہ خاص خیال دارگ
 ہے ڈیزائن مونگ، دنگ ۛ تہذیب او رواج ۛ چہ جتا مرہیت او
 پسند بکت ۛ۔

ڈیزائن، مونگ سازی ۛ شعبہ پختگت ملک ۛ لوگ جاہی کسب
 ۛ کسب گراں پہ کم دگیش دو ہزار ۛ ۛ ڈیزائن بزاں مونگانہ فستہ
 اسے بکشہ ۛ کار ۛ ابید فوجد نوکیں ڈیزائن وت اڈکائینتہ۔ بنگلہ دے
 دنگ ۛ نادواتدکیں کسب گرہ ۛ کبکشہ ۛ پوہ مرہنت ۛ آہا شے ۛ
 کرگیں مونگ ۛ وقی دیمایر بکت او آئی دڑیں شے اڈبکت۔ ہے ڈیزائن
 ۛ شعبہ ۛ لوگ جاہی کسب ۛ ہند ہند ۛ کسب گراں چہ آوانی اڈکونیک
 شے آن ہج کفنت پدا زانت کار ہما شے ۛ نوکیں ڈیزائن بزاں مونگ
 ۛ گوں پاکستان نیشنل کالج آن آرٹس لاہور ۛ بہجی ۛ تیار کفنت۔

سب گراں نوکیں ڈیزائن ہم شعبہ ہیل دنت۔
 گونڈیں دستکارانی ہے ڈیزائن و کارگل کسب کاراں وقتی شے و سودا گلگ
 ہم شور و سوچ و مک کنت۔ منے ملک و کسب کاراگہ ہے کارگل
 شور و سوچ و سرء کار بکنت تہ آدانی اڈ کنوکیں شے آن گذر ہم زیات
 ت۔ آوقی روزی و ابیدہ پر ملک و مزین زر بدل کنت کنت۔

کجاہی کسب گرانی مالی مدت او مک۔ گونڈیں دستکاری او لوگ

کسب کارانی مالی مدت او مک و وام بدل و امراتی منے انڈسٹریل
 پینٹ بنک پاکستان و ڈیگا انت چرکہ۔

گونڈیں وام و میعاد پر حامگین جنس و خریدا و پر کار و بلاٹینگ
 و زورگ بیت۔ اسے وام دو انزودہ ماہ و اندر و گروینگ انت۔ ہے
 وام و قسط و ہد و بنک و ڈیگ کسیت۔

یک وام و کسب کارا و گونڈیں صنعت کاراں پر مشن او اوزار و
 خرید، کار جاہ اڈ کنگ یا کینیں ازباب و بدل کنگ و پر زورگ بیت۔
 اسے وام ماہیچ سال و رندا گروینگ کسیت یک یرم سال و ہزاں

ہر وہ ماہ ۷۰ پد دام ۷ اول قسط ڈیگ کپیت

۳۔ دراج میں مدت ۷ دام ۷ نوکیں کار جاد ۷ اڈ کنگ چر کہ کار ۷
۷ خرید، مشن او ماٹری ۷ ٹا پنگ ۷ ۷ زورگ بیت۔ انجیر

۷ میعاد تا وہ سال انت۔ اے دام ۷ اول قسط ۷ سال ۷ پد
کپیت۔ کل دام ۷ زماں وہ سالوں گردیگی بنت۔ ملک ۷ کل

ماں لوگ جاہی کسب کاری او گوندیں سنقانی گذر

ذانت کارانی گوشک انت کہ مٹے وطن پاکستان ۷ ماں بزرگ

دہقان پوریا گر مہلوک سفاد پرخ لکھ آڈ بٹاؤ ہزار انت۔ او آبادی

ماں سال پہ سال گیش بوانت۔ پیشکا مے کشت و کشاری پوریا گر

حساب کوڈانا روگ ۷ انت۔ دومی نیمگا ماں وقی کشت و کشار

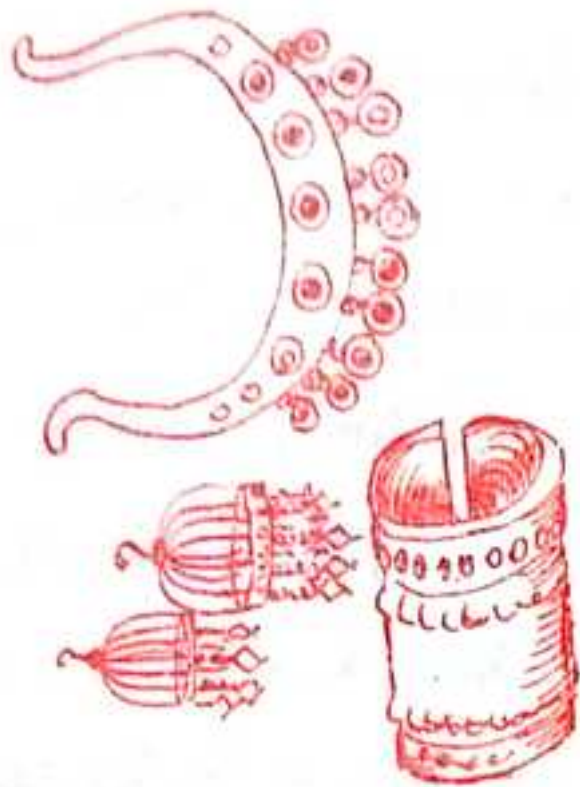
کاران ماں مشن زیات آہج زیات کار مرز کنگ ۷ جہد کنگ انت۔

ایشی ۷ مٹے کلگی دگ ۷ دہقان او پوریا گراں ماں بیروز کاری ودان

روت پیشکا وق کلگی دگ ۷ پوریا گراں پہ روز کار ودی کنگ الی انت

ملک ۷ کلگی دگ ۷ مہلوک ۷ روز کار پجاینگ ۷ ۷ خیال ۷ سمت

گوندیں او لوگ جاہی کسب کاری ۷ نیمگا روت اپدا دستکاری او کسبکاری

پہ کسب ہیل دیگ ء باروا چارگ کپیت ۔ کلگاں ماں لوگ جاہی کسبکاری
 و کونڈیں صنعتی کارجاہ اڈ بوت کنتت ۔ اے کسب آن ہیل گنگ ء ماں
 فاسیں سکی ء نیست گوں کوکین جہد ء زپت کنگ بنت ۔ ہندی کسب ادلوگ
 جاہی گریں مہلوک ء اڈکنوکیں شے ء کواٹلیں ء جوان کنگ ء بست و بند
 کنگ کپیت ۔ کلگی مہلوک ء بزومیش ۔ مال دولت ء سبانگ ء نوکیں وڑ کپگ
 روگا انت ۔ مرغبان او آبریشم ء کرم سبانگ و جیال کنگ کپیت ۔ ہے وڑ
 ء کلگی مہلوک دار ء کار ء آہن ء کار کسب ء زوت ہیل کنگ کنتت ۔
 کشت کشاری ء اوزار اوزباب اڈ کرت کنتت ۔

موم بتی اڈ کنگ ء پچھ شودوکیں صابون اڈ کنگ ء کسب کلگ ء
 بوت کنتت ۔ یک کلگی دنگ ء انجین گونڈیں کسب کاری شروع کنگ ء
 پیش اے گپ زانگ لوٹیت کہ دنگ ء مردماں ہا کسب ء زپت کنگ ء
 چٹکیں جہد او سچ است دنگ ء ماں چکس گذر انت بزاں پکار انت ۔
 کہ شے ء اڈ کنگ ء ماں ہندی و سبود کارمرز بیت ۔ تنگہ مہلوک ء روزگار
 دست کپیت او لوگ جاہی کسب کاری دیما بردت ۔

کلگ ء مہلوک چہ نازانتی انجین گونڈیں کسب آن لکا دگوش

ز کنتت - یا چه وقتی تنگدستی ہو وجه ء کسب کاری ء ماں دست
 گیچنت - یاید انت کہ کلگی دنگ ء مہلوک ء لوگ جاہی کسب کاری گنہ
 صنعتانی باروا مالوم دار کنگ بیبت تنگہ مئے زرعی بزرگر دہتھان برکاری
 ء ہر جان مبت - او کسب او ہزہیں بکننت - او ملک ء دستکاری
 بردنکی ء ہماہر بگرت ویک و شال شرف منڈیں زند ء بگوازمیننت۔

ملک ء زندیں زندیں لوگ جاہی کسب کاری ء بارو ء پہ کتاب
 اول سر ء مالوم دار کنگ بوتہ اے و ہدا مئے وطن پاکستان ء کلگی
 دنگ ء اے وڑیں گونڈیں صنعت او لوگ جاہی کسب کار بوت کنتت

- ۱- دوپچ (کشیدہ کاری) ۲- ڈیمک چاپل (چاپلو اگڑیا) اڈ کنگ
- ۳- مشن ء سر ء ہنچ دوپگ (ریڈی میڈ گار مینٹ) م- نوار چٹ آنگ
- سازى - ۵- قالین بانى غالى گوپگ - ۶- سوتى بزاں كراپاس ء دسك
- كھڈى ء گد اڑپنچ - ۷- درى سازى - ۸- ٹپنر (مندہ) - ۹- گرہیں گد پٹی ء
- گد اجرک سوسى - او رنگی ء اڈ کنگ - ۱۰- موم بتی اڈ کنگ - ۱۱- مابون سانگ
- ۱۲- كھڈى ء شك - ركنگى - ۱۳- بگھى ء لگام او اسپ ء زین سڈا
- ء كار - ۱۴- نیل ء چراگ جوڑ کنگ - ۱۵- تراگ ء پینگ ء کاب

- ۱۶- ادرستور و پوست و سامان اڙکنگ چو که تیل ڈبہ - پیش کاش و شند
 ماد - نگر و - پھرچ - تیل - وانٹر - ٹوکی اڙکنگ - ۱۸ - پنیر تیار کنگ - ۱۹ -
 مرغبانی - ۲۰ - مال دولتانی سانگ ۲۱ - آبیشتم و کرم او شہد و میسک و
 سانگ ۲۲ - واروچ کنگ (جڑی بوٹیاں جمع کرنا) ۲۳ - کوشن و چوٹ او
 چپل اڙکنگ ۲۴ - وار و کار - ۲۵ - آہن و کار لنگار، اوزار اڙکنگ
 ۲۶ - کشت کشاری و ازباب و اوزار او مہن آن مرمت و ورکشاپ ۲۷ -
 ہڈ ڈرنگ ۲۸ - سنگ و چیزاتی اڙکنگ ۲۹ - چون اڙکنگ ۳۰ - کلر
 و چه واد کشنگ ۳۱ - درچک و پوست و چه پوست رنگ کنگ ۳۲
 سنگ و سر و مینا کاری (نکش و نگار) ۳۳ - پلاسٹر آن پیرس اڙکنگ
 ۳۴ - کند و پوست و چه بوچ و گوپنگ - ۳۵ - کٹر آئی اڙکنگ - ۳۶ -
 گلاب عرق کنگ تیل جوڑ کنگ ۳۷ - میوگ آن ڈبہ و بند کنگ ۳۸ - نج
 و چه تیل و کشنگ ۳۹ - سہزی آن رنگ و چه پوست رنگ و کار -
 ۴۰ - پاک سلیٹ - سلیٹ و پنسل اڙکنگ - ۴۱ - مال دولتانی گدیم اڙکنگ -
 (فیڈ) ۴۲ - خاک و زران او سامان ۴۳ - دستی او بجلی ۴۴ - پشم و ساپ کنگ
 ۴۵ - آرت و ایاب - ۴۶ - برنج ساپ کنگ و او درنگ و مشن -

